

De Joekeltrofee

Bertie Velthuis

Op 18 juni 1972 maakte het dagblad Tubantia-Hengelo's Dagblad bekend dat ze een JOEKELTROFEE voor de in een visseizoen (een visseizoen loopt jaarlijks van 1 juni tot 15 maart) zwaarste gevangen vis beschikbaar zal gaan stellen. De trofee is een prachtige, grote, naar ik inschat wel 50 cm. hoge, beker met inscriptie en een zilveren visser met uitrusting er bovenop. Er is een uitvoerig reglement opgesteld over de wijze waarop bewezen moet worden welk gewicht de aangemelde vis heeft. Er is ook bepaald dat de vis in het binnenland moet zijn gevangen en dat het geen paling mocht zijn, die kon immers op een markt worden gekocht. Bewust is gekozen voor het gewicht van de gevangen vis en niet de lengte. De lengte van een vis wordt namelijk nogal bepaald door de soort. Door het dagblad zou, wanneer er een zwaardere exemplaar dan in het vorige seizoen wordt aangemeld, hierover publiceren. De JOEKELTROFEE zal worden uitgereikt door de bekende Enschedese sportvisser Henny Mattemaker. Deze was de toen drievoudig Kanjer-Koning van Nederland in de door de omroep KRO georganiseerde Kanjerkoning-competitie. (In het visseizoen 1974 zal hij deze competitie nog eens winnen met een karper met een gewicht van 24 pond en bijna 1 m. lang.)

Johan Beekman wint JOEKELTROFEE.

Er volgt een spannende strijd. De eerst aangemelde joekel is een karper van 15 pond, gevangen door de heer J. Hazer te Hengelo. Daarna volgt een karper van 21 pond en 30 gram, gevangen door de heer Streckel te Enschede, die weer wordt overtroffen door een karper van 24 pond en 20 gram, gevangen door vader en zoon Koop uit Oldenzaal. Op 24 september 1971 maakt dagblad Tubantia-Hengelo's Dagblad bekend dat er nog een zwaardere karper is gevangen. Johan Beekman uit Borne is de visser. Hij heeft een exemplaar met een gewicht van 26 pond en 500 gram op de wal gebracht. (Deze karper was dus zwaardere dan die waarmee H. Mattemaker in 1974 Karper-Koning van Nederland werd.) Enkele dagen later schrijft de krant dat er in Borne enkele misverstanden zijn ontstaan over de wijze waarop hij de karper heeft gevangen. De leemput waarin hij de karper heeft gevangen zou enkele dagen later vrijwel droog hebben gestaan. De vis zou ook met de handen gevangen kunnen zijn. Dit is echter niet juist zo schrijft de krant. Toen hij de joekel ving stond er voldoende water in de put om met de hengel te vissen. Johan ving de karper samen met een vriend. Nadat hij zelf de vis had aangeslagen, gaf hij de hengel aan de vriend en sprong zelf in het water om de vis er uit te halen.

De krant denkt dat de strijd nog niet gestreden is. Immers het snoekseizoen was nog maar net begonnen. Er kunnen snoeken van meer dan 30 pond worden gevangen. Maar dat gebeurt niet. Op 17 maart 1972, 2 dagen na het sluiten van het visseizoen 1971, bericht het dagblad dat de 17 jarige John Beekman uit Borne de winnaar van de joekeltrofee is geworden. Henny Mattemaker reikt hem de beker uit. Bij de uitreiking is ook de vader van Johan, Gerrit Beekman, aanwezig. Tijd om met Johan te gaan praten.

De karper wordt gewogen bij de Boerenbond

Johan Beekman.

Graag wil ik meer weten over Johan Beekman. Hoe heeft hij het winnen van de Joekelbeker ervaren? Was hij op 17 jarige leeftijd al een ervaren visser? Heeft hij de rest van zijn leven nog veel gevist? Ik heb hiertoe geprobeerd een afspraak met hem te maken. Dit is helaas niet gelukt. Johan is juist een jaar geleden gestorven. Wel ben ik welkom bij zijn weduwe, Hilly Zwier, geboren aan de Parallelweg, naast de weverij van Spanjaard, in Borne. Zij heeft voor dit gesprek Johans visvriend Alex Bont uitgenodigd.

Johan komt uit een gezin met 10 kinderen. Hij is geboren in de eerste woning, gezien vanaf de spoorwegovergang, van de zgn. Rode Lap. Later

woont het gezin aan de Prins Hendrikstraat, vlak bij de Leemput gelegen aan de Deldensestraat. (Overigens: Toen Johan in 1978 in het huwelijk treedt koopt hij de woning waar hij geboren is "terug" en woonde er vele jaren met zijn vrouw en kinderen.) Met zijn visvriend Alex Bont, geboren aan de Nieuwe Kerkstraat in een gezin met 14 kinderen, gaat hij vanaf ongeveer hun 7de levensjaar vissen in de leemput aan de Deldensestraat. Johan heeft, na aanvankelijk bij een metaalgieterij gewerkt te hebben, enige tijd bij Twenthe, een textielabriek in Almelo gewerkt. Daar werkt hij enige tijd in de nachtploeg. Tot men bemerkt dat hij niet zijn oudere broer Jan is. Omdat hij nog geen 18 is, en niet 's nachts mag werken, moet hij daar in de nachtdienst stoppen. Hij ging met de trein naar Almelo. Maar omdat hij 's avonds laat wegging en 's morgens vroeg weer naar Borne ging, moest hij twee enkele reiskaartjes kopen. Met de verkoper van de kaartjes spreekt hij af dat hij voor een retourtje betaalde, maar deze hem twee enkele reiskaartjes geeft. Toen dit een keer fout ging kreeg hij een bekeuring. Het grootste deel van zijn werkzame leven is hij werkzaam als stratenmaker o.a. bij stratenmaker bedrijf Haverkamp. Ook Alex is zijn hele leven stratenmaker. Johan heeft o.a. de Grotestraat in het centrum van Borne gestraat. Hij maakte de krakeling die vroeger voor de ingang van bakkerij Immerman was gestraat. Dat vond hij een moeilijke klus. Zijn vrouw kocht een pak krakelingen, zodat hij deze als voorbeeld kon gebruiken. Johan is op 27 november 2020 overleden. Op 24 december 2020 zou hij met pensioen zijn gegaan. Johan heeft zijn hele leven gevist. Alleen of samen met Alex. Veel in de kleigaten aan de Deldensestraat maar ook bij het Watermachientje aan de Piepersveldweg. In dit watergat zat niet zo veel vis maar wel in de er vlak bij lopende Deurningerbeek. In de beek zaten toen op bepaalde afstanden "dammen". Hierdoor ontstonden delen met dieper water met veel vis. In deze diepe delen hebben Johan en vele anderen leren zwemmen. Alex vindt het jammer dat het waterschap de Deurningerbeek haar natuurlijke loop heeft terug gegeven. Volgens hem loopt het water nu te snel weg. Op oudere leeftijd vissen ze veelal in het Twentekanaal in Delden. Regelmatig ging Hilly met hem mee. Ook gaat hij regelmatig vissen op de Noordzee, vertrekkend vanuit Den Helder en de Waddenzee, vertrek vanuit Harlingen. Zelfs op vakantie in Mexico gaat hij nog een dag op zee vissen. Ook keek hij altijd op Discovery naar programma's over vissen. Johan heeft tot het laatst gevist. Enkele maanden voor zijn overlijden vist hij met Alex nog op forel in Diepenheim.

Alex vist nog steeds. Zo gaat hij af en toe naar West-Denemarken om op zalm, die de rivieren optrekt om te paaien, te vissen.

De vangst van de joekel.

Johan is hier samen met Alex aan het vissen. Ze vissen in het zgn. kleine kleigat. Het is het gebied waar nu de Vijverlaan ligt. Het kleigat is vol gestort. Niet dus het kleigat dat nu nog op de hoek van de Deldensestraat en de Veldovenweg ligt. Het kleine kleigat was niet zo diep. Het was een warme en droge zomer geweest en de dagen rond de vangst is het warm. Het water staat laag, maar er was nog wel 60-70 cm. diep. Toen na het "aanslaan" van de vis deze naar de kant is gehaald komt deze in het gewas en verder naar de wal trekken is niet mogelijk. Johan geeft de hengel aan Alex. Zelf springt hij in het water om de vis vast te pakken. Volgens Alex waren de schepnetten die in die jaren worden gebruikt vaak van slechte kwaliteit. Ze bestaan uit touw, dat snel ging rotten en waarmee je zo'n zware vis niet kon "landen". Van het gebeuren is volgens Alex "heel Borne" getuige. Op mooie (zomer)avonden komen namelijk vele bewoners van de Deldensestraat en de aangrenzende Spanjaardswijk even samen bij de vijver om te wandelen, een praatje te maken enz. Het was echt een aangename ontmoetingsplek. De Joekel is gewogen op de weegschaal van de Boerenbond (Azelosestraat hoek Molenstraat) De joekel is niet teruggezet, zoals thans veelal gebeurd. Volgens Alex zat de haak hiervoor te diep en was deze moeilijk te verwijderen. Bovendien kon een gezin van 12 personen zeker 2 dagen goed eten van zo'n joekel. Alex merkte nog op dat het ging over een spiegelkarper

Johan ontvangt de beker uit handen van Henny Mattemaker

De beker

Op mijn vraag of Johan trots was op de beker en of ik hem mocht zien vertelde zijn weduwe dat deze beker 26 jaar in de woonkamer heeft staan te pronken. Echter bij een verhuizing is de voet van de beker losgeraakt en de schroef was niet meer aan te draaien. Bovendien zat er een deuk in de beker. Men heeft hem toen (helaas) weggegooid.